

OBEC ŽATČANY

Naučná stezka „Žatčany včera a dnes“

ŠKOLA

Povinná školní docházka byla zavedena v roce 1774. Poté dochází ke zřizování škol i na vesnicích. **Do roku 1799 chodily žatčanské děti do školy v Újezdě. V letech 1799–1860 již probíhala výuka v Žatčanech jako v pobožce újezdské školy.** Na výuku docházeli učitelé z Újezda. V roce 1857 zažádali zastupitelé Žatčan a Třebomyslic o zřízení samostatné školy. To jim bylo po dlouhém vyjednávání povoleno. **Prvním samostatným učitelem byl začátkem roku 1860 ustanoven Antonín Lefner, který v téže roce založil školní kroniku.**

Škola kolem roku 1900

Škola před 2. světovou válkou

Před rokem 1815 sloužila jako škola stará chaloupka s doškovou střechou umístěná v rohu hřbitova. Pro nevyhovující hygienu byla zrušena, potom se učilo po různých domech v obci. **V roce 1832 byl pro školu zakoupen dům č. 25 v Koutě.** V roce 1856 tato škola s jednou místností vyhořela. Občané domek znovu opravili a školu rozšířili o byt pro učitele a malé hospodářství. Jelikož dětí ve škole stále přibývalo, učilo se na dopolední a odpolední směny. I tak malá jednotřídka nestačila. Roku 1860 bylo školou povinných 155 dětí. V letech 1880–1893 se počet žáků pohyboval kolem 140.

V letech 1892–1893 byla postavena nová škola na návsi na místě domu č. 20. Skládala se z chodby, dvou tříd, kabinetu a světnice pro po-dučitele, ve dvoře byly záchody. Druhý vchod ústl do bytu správce školy. Ke škole náležel dvůr a velká zahrada. V letech 1914, 1925 či 1932 byly zpracovány projekty na dostavbu školy, z finančních důvodů se však neuskutečnily.

Při přechodu fronty za 2. světové války byla školní budova těžce poškozena. Přes nejnútnejší opravy byla budova v bídém stavu. **V říjnu roku 1946 se započalo s důkladnějšími opravami školy.** Do průčelí budovy byla vsazena 4 velká okna, opravena střešní krytina (břidlicová krytina byla nahrazena červenými taškami).

Raimund Sekanina s žáky na školní zahradě 1927

Výuka v ZŠ v roce 1959

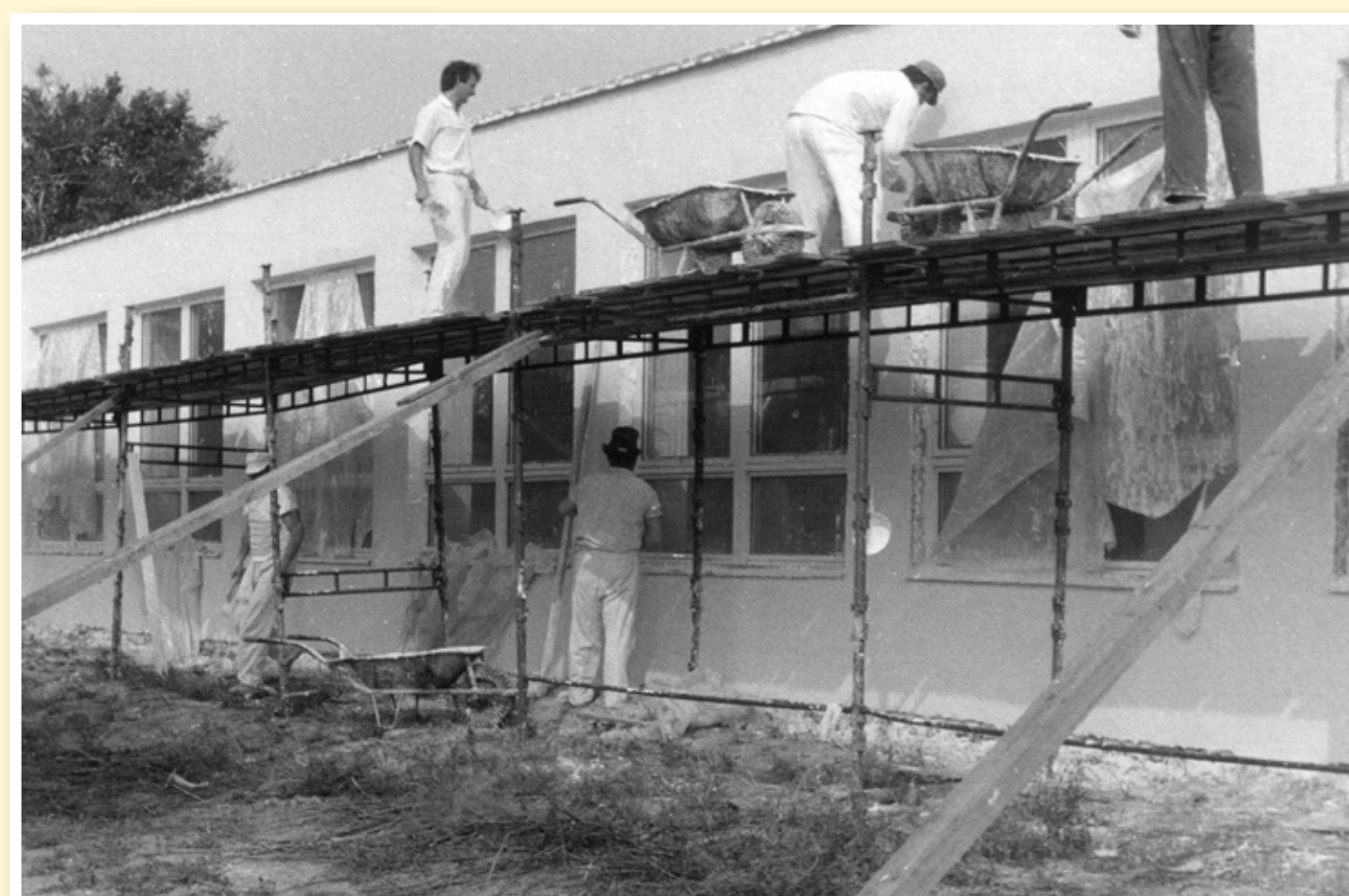
V roce 1954 byl opraven školní byt, zřízena šatna a umývárna pro žáky. V roce 1958 byl zaveden vodovod a v letech 1960–1961 přistavěno sociální zařízení. Parkety ve škole jsou z let 1972 a 1973. Střecha školy byla opravena v roce 1991, kompletní rekonstrukce střechy proběhla v roce 2016. V roce 2017 bylo rekonstruováno topení.

Mezi léty 1979 a 2007 žatčanská škola úzce spolupracovala s telnickou základní školou. V Telnici fungoval 1. a 3. ročník, v Žatčanech byl vyučován 2. a 4. ročník, a to vždy pro žáky z obou obcí. **Od roku 2007 je žatčanská škola málotřídní školou, v níž jsou ve třech třídách vyučovány děti od 1. do 5. ročníku.** V období 2008–2018 se počet dětí pohyboval mezi 20 a 30 žáky.

MATEŘSKÁ ŠKOLA

První mateřská škola (zemědělský útulek) byla zřízena v roce 1954 v bývalém hostinci u Otrísalů č. 178 na okraji obce. Byla určena především pro děti členů JZD, chodily tam ale také děti ostatní. V útulku se nevařilo, děti chodily na oběd domů. V roce 1966 byl na mateřskou školu upraven bývalý obecní úřad v Třebomyslicích č. 111. Kapacita ale nedostačovala.

V roce 1980 byla zahájena stavba nové školky na Ovčírňách. Stavěla se v tzv. akci Z, tedy většinou svépomocí místních občanů. Na stavbě bylo odpracováno 28 900 brigádnických hodin. Do provozu byla budova uvedena 30. října 1982. Školka v ní funguje do současnosti. Po roce 1990 byl v části budovy určita doba i obecní úřad, či knihovna. Kapacita mateřské školy v roce 2018 činila 38 dětí.

Výstavba MŠ v letech 1980–1981